

LES CATEDRALS, ELS ORÍGENS

COR
TESSÀLIA

COR TESSÀLIA

Direcció: Xavier García Cardona

Orgue positiu: Daniel Tarrida

Enregistrament realitzat els dies 19 i 20 de febrer de 2022, a l'església de l'Esperança (segle XVIII), carrer Palma de Sant Just 4, 08002 Barcelona, amb l'orgue positiu de Juan de la Rubia Romero.

Tècnic de so: Enric Giné i Guix

Disseny editorial: Elena Villar Venini

Revisió musicològica i documentació: Sergio Martínez Ruiz

SUMARI

PRESENTACIÓ

REPERTORI

COMENTARI

TEXTS

INTÈRPRETS

BIOGRAFIES

AGRAÏMENTS

MECENES

LES CATEDRALS, ELS ORÍGENS

Al llarg de la nostra trajectòria vital el Cor Tessàlia ha entomat molts reptes, però mai cap com el que suposa fer un enregistrament. **Les catedrals, els orígens** és, doncs, el primer, fruit d'hores d'un treball el més rigorós i acurat possible i d'un procés que ha estat enriquidor i engrescant per a tots els que hi han participat. Es va gravar el mes de febrer de 2022 a la magnífica Església de l'Esperança de Barcelona i ha esdevingut un retorn als orígens del cor, ja que el concert de presentació de la nostra formació es va fer en aquest mateix espai fa gairebé 25 anys.

Aquest treball discogràfic ofereix una mostra del repertori sacre català des de l'Edat Mitjana fins el segle XVIII, i es centra en els compositors i manuscrits anònims que tingueren alguna vinculació amb dues de les institucions musicals històriques de Catalunya: el Monestir de Montserrat i la Catedral de Barcelona. Vet aquí un altre lligam musical amb la gènesi del cor, que fou fundat per un grup d'antics escolans de la Catedral de Barcelona. I encara un altre retorn a uns altres orígens: els de la música culta occidental, nascuda i desenvolupada durant segles en el sí de centres musicals com els que han representat les catedrals o els monestirs.

Però, més enllà de ser el nostre primer enregistrament, des del Cor Tessàlia volem contribuir amb aquest CD a la conservació i difusió del patrimoni musical català. El que el fa únic és que cinc de les obres que l'integren són noves dins dels repertori sacre i que no han estat mai enregistrades, si més no que en tinguem constància: ***Benedicamus Domino***, de **Joan Pau Pujol**; l'himne ***Vexilla Regis***, de **Pere Riquet**; ***In Monte Oliveti*** i ***Amicus meus***, dos dels Responsoris de Dijous Sant compostos per **Pere Egidi Fontseca**; i ***O Crux ave, spes unica*** de **Joan Borgueres**. Aquestes composicions es van trobar al Manuscrit 59 del Centre de Documentació de l'Orfeó Català, entre d'altres, i van ser transcrites pel musicòleg Bernat Cabré. Sabem que han estat inèdites durant anys, potser segles, i per això és tan important deixar-ne constància sonora.

Completen l'àlbum els motets ***Adoro te devote*** i ***Regina Caeli***, de **Joan Cererols**; ***Unus ex discipulis meis***, de **Narcís Casanovas**; ***Stella splendens***, del **Llibre Vermell de Montserrat**; i el motet ***Peccantem me quotidie***, de **Francesc Valls**, que tampoc havia estat enregistrat anteriorment.

Amb la finalitat d'apropar tota la música a l'oient, aquest llibret conté una explicació musicològica extraordinària realitzada per Sergio Martínez, musicòleg i membre fundador del cor. També s'hi poden trobar les traduccions dels textos, amb la mateixa voluntat de fer accessible i més entenedores cadascuna de les obres. El conjunt d'enregistrament i llibret esdevenen, doncs, un punt de trobada multidisciplinar. A més de l'art coral i la musicologia, també hi ha representada la fotografia, a partir d'unues làmines fotogràfiques que obren i tanquen el llibret, autoria del nostre cantaire i fotògraf Ignacio Font. Tot plegat ajudarà a l'oient a viatjar en el temps i a copsar-ne tots els detalls.

Us convidem a acompanyar-nos en aquest viatge vers els nostres orígens i a gaudir-ne plegats.

Joan CEREROLS i FORNELLS

(Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 27 d'agost de 1680)

Motet: **Adoro te devote** [\[Text\]](#).

Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell, E-SUe, Ms. (BC) 2713, fols. 80v-83r (1773)

Pere Egidi FONTSECA

(segle XVII)

Nou responsoris de Dijous Sant:

I. **In monte Oliveti** [\[Text\]](#)

IV. **Amicus meus** [\[Text\]](#)

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 76v-85r (obra inèdita)

Narcís CASANOVAS i BERTRAN

(Sabadell, 1747 - Montserrat, 1 d'abril de 1799)

Responsori de tenebres: **Unus ex discipulis meis** [\[Text\]](#).

Biblioteca de Montserrat, E-MO, AM 1, fol. 4 (1793)

Joan BORGUERES

(fl. 1612-1616)

Motet: **O crux ave, spes unica** [\[Text\]](#).

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 134v-135r (obra inèdita)

Francesc VALLS i GALAN

(Barcelona?, ca. 1671 - ?, 3 de juny de 1747)

Motet de difunts: **Peccantem me quotidie** [\[Text\]](#).

Biblioteca de Catalunya, E-Bbc, M 1620/24

Pere RIQUET

(fl. 1598-1619)

Himne: **Vexilla Regis** [\[Text\]](#).

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 90v-93r (obra inèdita)

Joan Pau PUJOL

(Mataró, 1570 - Barcelona, 17 de maig de 1626)

Motet: ***Benedicamus Domino*** [\[Text\]](#).

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 18v-19r (obra inèdita)

Joan CEREROLS i FORNELLS

(Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 27 d'agost de 1680)

Antífona: ***Regina caeli*** [\[Text\]](#).

Biblioteca de Montserrat, E-MO, Ms. 25, fols. 359-380 (segle XVIII)

Solistes: Ana Cerezo, Mia Soler, Joan Fonoll i Sergio Martínez

ANÒNIM

(segle XIV)

Dansa en forma de *virelai* a dues veus: ***Stella splendens*** [\[Text\]](#).

Llibre Vermell de Montserrat, núm. 2

Biblioteca de Montserrat, E-MO, Ms. 1, fol. 22v-23r

Les catedrals, els orígens: El llegat de Montserrat i les catedrals de Barcelona

A “Les catedrals, els orígens”, el Cor Tessàlia ofereix una mostra de l’evolució de la música sacra vocal des de l’edat mitjana fins al classicisme, centrant-se en els compositors i manuscrits anònims que van tenir algun tipus de vinculació amb el monestir de Montserrat i la catedral de Barcelona, i completant-se significativament amb una selecció d’obres incloses en un manuscrit que ha estat descobert darrerament al Centre de Documentació de l’Orfeó Català, CEDOC. Les investigacions portades a terme situen el manuscrit entre Barcelona i Vic¹, per la qual cosa, els autors que allà s’inclouen, pràcticament desconeguts, podrien haver exercit la seva carrera professional, o part d’ella, a la ciutat de Barcelona. El manuscrit ha estat parcialment editat per Bernat Cabré i Cercós² i, del qual, el Cor Tessàlia ha realitzat la primera gravació de quatre d’aquestes obres, fins fa poc inèdites.

El manuscrit 1 de la Biblioteca de Montserrat (E-MO, Ms. 1) fou recuperat pel monestir benedictí l’any 1885 i enquadernat en vellut de color vermell, raó per la qual se’l coneix per l’apel·latiu de **Llibre Vermell de Montserrat**. Una inscripció existent al fol. 22r fa pensar que les 10 composicions del cançoner que conté estaven destinades a la dansa, en concret als predicadors i eclesiàstics que s’ocupaven de la cura i la instrucció religiosa dels peregrins que acudien al santuari: “Donat que de vegades els peregrins, quan vetllen a l’església de la Verge Maria de Montserrat, volen cantar i ballar i també [volen fer-ho] de dia a la plaça, i allí només s’han de cantar cançons honestes i devotes, per aquesta raó n’hi ha algunes d’escrites abans i després [d’aquesta nota]. I s’han d’utilitzar honesta i moderadament, per no molestar els qui perseveren en [les seves] oracions i devotes meditacions, en les quals tots els que vetllen han d’insistir-hi de la mateixa manera i dedicar-s’hi devotament”³. La segona d’aquestes peces porta el títol *Stella splendens* (fols. 22v-23r) i es tracta d’un virelai a dues veus escrit en notació i estil de l’*Ars nova*, el text del qual consta d’una tornada i set estrofes o cobles, de les quals aquí s’ofereixen les dues primeres. El mateix manuscrit indica que es tracta d’una dansa circular o ball rodó, “ad trepidum rotundum” i, junt amb l’antífona *O virgo splendens*, la primera de les peces del cançoner, constitueixen les dues úniques obres del cançoner que fan al·lusió específicament a la Verge de Montserrat. Cal destacar que l’estructura poètic-musical del *virelai* es troba a altres composicions del mateix manuscrit, com també a la majoria de les Cantigas de Santa Maria d’Alfons X el Savi i també a dues composicions d’un *Collectaneum* procedent del monestir de Ripoll i que es conserva a la Biblioteca Nacional de París (F-Pn, lat. 5132), el *virelai* marià *Salve, virgo regia*, a una veu, i el *conductus* a dues veus *Cedit frigus hiemale*. Aquest fet fa pensar que el *virelai* va tenir certa tradició tant a Catalunya com a la resta d’Espanya: “L’autor o autors dels virelais del *Llibre Vermell* segueixen doncs el que podria ser una tradició local, en tot cas combinada amb una tradició hispana de caràcter molt més ampli.

¹ Cabré i Cercós, Bernat: “El manuscrit 59 del Centre de Documentació de l’Orfeó Català. Nous repertoris, noves perspectives”. En: *Revista Catalana de Musicologia*, núm. IX (2016), pp. 99-146.

² Cabré i Cercós, Bernat (ed.): *Fons del Centre de Documentació de l’Orfeó Català. Col·lecció de Musica Manuscrita*. Col·lecció Mestres Catalans Antics, Vol 8. Vilablareix (Barcelona): FICTA Edicions i Produccions, SL, 2016.

³ Gómez Muntané, Maricarmen: *El Llibre Vermell de Montserrat. Cants i danses s. XIV*. Sant Cugat del Vallès (Barcelona): Els llibres de la Frontera, 2000, p. 19. Traducció al català: Clara Massip i Bonet

No obstant, és possible que aquestes peces es limitin a imitar el repertori francès de l'*Ars nova* –de moda al regne d'Aragó durant el segle XIV-, que utilitza amb profusió aquesta forma musical"⁴.

Entre una sèrie de documents procedents de la parròquia de Sant Miquel de Barcelona es trobava el manuscrit 59 del Centre de Documentació de l'Orfeó Català (E-Boc, Ms. 59), probablement originari de Vic cap a l'any 1561. A partir d'aquestes dades es dedueix que la col·lecció d'obres polifòniques religioses conservades al manuscrit i que van ser compostes entre els segles XVI i XVII, es podrien haver cantat en centres religiosos de Vic i Barcelona. A més d'això, "representa una font alternativa de composicions localitzades en altres manuscrits i ens aporta composicions inèdites algunes de les quals han permès ampliar el catàleg d'alguns compositors, com també atribuir-ne a compositors sense obra coneguda fins ara"⁵. Gran part d'aquest repertori pertany a l'ofici de Setmana Santa, encara que no exclusivament.

Es desconeixen totalment les dades biogràfiques de **Pere Egidí Fontseca** (segle XVII), encara que es conserven algunes obres seves a la Biblioteca de Catalunya i a l'arxiu de l'església parroquial de Sant Pere i Sant Pau de Canet de Mar. Malgrat això, el manuscrit del CEDOC ens ha permès descobrir composicions polifòniques seves per als nou responsoris de matines del Dijous Sant (fols. 76v-85r), dels quals, aquí s'ofereixen el primer i el quart, *In monte Oliveti* i *Amicus meus*.

Pere Riquet (fl. 1598-1619) fou nomenat mestre de capella de la Seu d'Urgell (Lleida) el 1598, succeint al mestre Gonsalvo. Exercí el seu càrrec fins al 1602 i el tornà a ocupar des del 13 de juny del 1605 fins al desembre de 1616, quan va ser substituït per Ignasi Mur. A finals de desembre del 1616 fou nomenat mestre de capella de la catedral metropolitana de Tarragona, on va romandre fins al 5 de gener de 1619, moment en què el va succeir Pere Bosch. Destaca gràcies a la seva missa *Susanne un jour*, encara que els darrers anys han aparegut algunes obres seves desconegudes fins ara. En el manuscrit del CEDOC també s'ha descobert una obra polifònica escrita a quatre parts basada en les estrofes parells de l'himne *Vexilla Regis* (fols. 90v-93r), l'himne de vespres del Diumenge de Passió, amb text de Venanci Honorí Clemencià (Venantius Honorius Clementianus Fortunatus en llatí), conegut simplement com a Venanci Fortunat (Valdobbiadene, prop de Treviso, Itàlia, ca. 536 Poitiers, França, 14 de desembre de 610). La resta de les estrofes de l'himne, inclòs l'Amén final, es completen amb les respectives versions de cant gregorià.

Joan Borgueres (fl. 1612-1616) va ocupar el càrrec de mestre de capella a l'església parroquial de Santa Maria del Mar de Barcelona des del 30 de juliol de 1612 fins al 7 d'abril de 1616. És l'autor d'un altre dels motets que es troben al manuscrit del CEDOC i que porta el text *O crux ave, spes unica* (fols. 134v-135r), corresponent a la sexta estrofa de l'himne *Vexilla Regis* i el nucli temàtic del qual gira entorn del símbol de la creu. Aquesta estrofa no està inclosa en la versió original de Venanci Fortunat, ja que constitueix una addició posterior, encara en època medieval, i a la que, després del Concili de Trento, se li van canviar les dues darreres línies.

⁴ Gómez Muntané, Maricarmen: *El Llibre Vermell de Montserrat. Cants i danses...*, op. cit., pp. 28-29.

⁵ Cabré i Cercós, Bernat: "Himnes, motets i responsoris del manuscrit 59". En: *Fons del Centre de Documentació de l'Orfeó Català...*, op. cit., pp. 5-8.

Malgrat això, aquesta modificació no queda reflectida al text del motet de Borgueres, el qual es basa en la versió medieval original.

És molt probable que **Joan Pau Pujol** (Mataró, 1570 - Barcelona, 17 de maig de 1626) rebés la primera formació musical a la seva ciutat natal, formació que en qualsevol cas va ser completada a Barcelona, probablement amb el mestre de la catedral J. Andreu Vilanova, del qual fou nomenat mestre coadjutor, amb dret a successió, el 18 de març de 1593. Entre el 29 d'octubre i el 23 de novembre de 1593 renuncià al càrrec per assumir el magisteri de la catedral de Tarragona. Posteriorment, el 23 de gener de 1595 guanyà la plaça de mestre de capella de la basílica del Pilar a Saragossa i, finalment, l'11 de gener de 1612 va ser nomenat mestre titular de la catedral de Barcelona, càrrec que va exercir durant els darrers 14 anys de la seva vida, a la vegada que exercí la responsabilitat de mestre de la capella de Sant Jordi de la Generalitat. Pujol viu l'època del pas del *stile antico* al *stile moderno* i, malgrat que arriba a compondre obres a vuit veus d'acord amb el gust per la naixent policoralitat, al *Benedicamus Domino* que es troba al manuscrit del CEDOC (fols. 18v-19r) "es manifesten plenament vigents els principis del rigor contrapuntístic amb textures i sonoritats que ens remetent encara al Renaixement"⁶. Existeix una concordança d'aquest motet amb un altre *Benedicamus Domino* que pertany a un manuscrit desaparegut de l'església parroquial de Santa Maria del Mar (E-Bsm, Ms. 2), del qual es conserven unes fotografies a la Biblioteca de Catalunya sota la signatura MF 26/54, biblioteca a on també es conserva la major part de la seva obra.

Igual que el motet de Pujol, la resta del repertori existent en el manuscrit del CEDOC pot inscriure's igualment dins de l'estil palestrinià. Malgrat això, "podem contemplar discrets exemples de textures properes al concertat com també de tractament explícitament semàntic, bé per mitjà de la dissonància -Riquet i Fontseca- o bé, com és el cas d'alguns dels responsoris del mateix Fontseca, tot i la sobrietat de l'escriptura de fabordó que els caracteritza, per les esparses indicacions d'agògica amb l'expressió "senzillo" i, fins i tot, pels recursos gràfics amb els quals es vol destacar algun mot o passatge textual concret circumscriuint-lo entre línies divisòries."⁷ Totes aquestes característiques estilístiques permeten classificar tots aquests compositors, així com la resta de composicions anònimes del manuscrit, dins del període que representa els inicis o la primera generació del Barroc musical a Catalunya, tenint present a més que tots ells es mouen entre els segles XVI i XVII.

Joan Cererols i Fornells (Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 27 d'agost de 1680) fou un alumne molt destacat de l'Escolania de Montserrat. El 1645 es trobava entre els monjos de la recentment fundada casa de Montserrat de Madrid, on perfeccionà els seus estudis musicals de composició amb Carlos Patiño, mestre de la Capella Reial, i on també va poder conèixer les obres del mestre flamenc Mathieu Romero o "Maestro Capitán", antecessor de Patiño. Posteriorment va tornar al monestir, on es va dedicar a l'ensenyament musical dels nens de l'escolania durant més de trenta anys i on ja consta en una acta capitular del 28 de juny de 1646. Cererols devia passar uns dos anys a Madrid, segurament entre el 1644 i el 1645.

⁶ Cabré i Cercós, Bernat: "Himnes, motets i responsoris del manuscrit 59"..., op. cit., p. 6.

⁷ Cabré i Cercós, Bernat: "Himnes, motets i responsoris del manuscrit 59"..., op. cit., p. 6.

Al manuscrit 892 de la Biblioteca de Montserrat (E-MO, Ms. 892) es troba l'“*Index Missarum quae in hoc libro continentur*” amb els títols, tons, nombre de veus i indicació dels folis de les sis misses tonals de Joan Cererols, encara que únicament es conserva la seva fulla de portada en pergami. La resta del volum, és a dir, tota la part musical, ha desaparegut o no s'ha trobat. Cada una d'aquestes misses estava escrita en un dels sis primers modes o tons de la tradició escolàstica del Renaixement i del Barroc, tal com indica el mateix índex. Els títols de les tres primeres misses fan menció a les festivitats a les quals estan dedicades, mentre que les tres darreres tenen títols que fan referència a festivitats del comú dels sants. D'altra banda, a l'Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell i a la Biblioteca de Catalunya es conserven diversos manuscrits escrits cada un d'ells en èpoques diferents i que contenen sis misses de Cererols amb indicació del to però sense fer referència a cap festivitat concreta. Totes les misses tenen un tema concret amb el qual comença cada secció i tres d'ells s'han pogut identificar amb les festes a les quals fa referència l'índex del manuscrit de la Biblioteca de Montserrat. Per tant, es creu que les misses conservades són les que estan citades a l'índex del manuscrit original de Cererols.⁸ En concret, el manuscrit 2713 de la Seu d'Urgell (E-SUe, Ms. (BC) 2713), copiat per Maurici Espona el 1773, conté les tres primeres misses i quatre motets eucarístics, separats de les misses, escrits en cada un dels tons corresponents a les quatre primeres misses tonals. El text de cada un d'aquests motets, a la vegada, correspon a cada una de les quatre primeres estrofes de l'himne *Adoro te devote*.

El motet en cinquè to amb la quinta estrofa del mateix himne es troba al manuscrit 2711 del mateix arxiu en lloc del *Benedictus* d'una missa anònima escrita en el mateix to. D'aquí pot deduir-se que els motets existents al primer manuscrit es cantaven en lloc del *Benedictus* i que la missa anònima del segon manuscrit pot atribuir-se a Cererols, ja que el motet en cinquè to es troba atribuït a Cererols en un altre manuscrit de l'Arxiu Musical de la parròquia de Santa Maria de la Geltrú, encara que només la part d'acompanyament.

La *Missa primero tono* del manuscrit 2713, a quatre veus mixtes, està dedicada a la festivitat de la Trinitat i porta el títol *O Beata Trinitas*⁹ a l'índex del manuscrit original de Cererols. Per tant, el motet que porta la primera estrofa de l'himne (E-SUe, Ms. (BC) 2713, fols. 80v-83r), escrit també en primer to, és el que es canta en lloc del *Benedictus* de la primera de les sis misses tonals de Cererols.

La dedicatòria que fa Cererols en el volum de les seves misses tonals indica que aquestes són les primeres obres que va publicar: “*haec mea musices praeludia*” (les meves primícies musicals). Normalment, els músics feien públiques les seves creacions a partir de l'exercici del càrrec de mestre de capella. Per tant, Cererols podria haver publicat aquestes “primícies” poc després d'obtenir el càrrec de mestre

⁸ Estrada i Gamissans, Gregori: “Introducció”. En: Joan Cererols (1618-1680). Obres completes, Vol. V. Col·lecció Mestres de l'Escolania de Montserrat, Vol. IX. Pujol i Roca, David (ed.). Monestir de Montserrat: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 1981, pp. XVI-XVII.

Estrada i Gamissans, Gregori: “Esbós per a un estudi de l'obra de Joan Cererols (1618-1680)”. En: Actes del I Symposium de Musicologia Catalana: Joan Cererols i el seu temps. Barcelona: Societat Catalana de Musicologia, Institut d'Estudis Catalans, 1985, pp. 7-23.

Codina i Giol, Daniel: “Gènesi i publicació del volum de les misses tonals del Pare Joan Cererols (1618-1680)”. En: Revista catalana de Musicologia, núm. VI (2013), pp. 31-46

⁹ Missa: O Beata Trinitas: TONUS 1, quatuor vocom: folio 1.

a l'Escolania de Montserrat a partir de l'any 1646, encara que almenys algunes d'aquestes misses podrien haver estat compostes amb anterioritat, durant l'etapa de formació a Madrid, és a dir, entre el 1644 i el 1645.

“Cererols hauria practicat ja des de jove dos estils ben diferents: el contrapuntístic melòdic, sever, ben treballat, on la música pura pren una importància cabdal (misses de primer, segon, tercer i cinquè to), i l'homofònic amb base melòdica contrapuntística, però amb contínues incursions a les frases recitatives on la declamació del text se sobreposa a la melodia (misses de quart i sisè to). Una mirada atenta a l'estructura d'aquestes sis misses dóna a conèixer el compositor fermament fonamentat en el contrapunt i en el bon coneixement de la tècnica vocal¹⁰. Així doncs, les misses tonals de Cererols mostren ja per si soles el domini dels dos estils típics dels corrents hispànics del Barroc. En contrast amb el *stile antico* que s'observa clarament al motet *Adoro te devote*, la influència de la música en llatí en *stile moderno* o *stile concertato* de la Capella Reial en general i de Mathieu Romero en particular es manifesta clarament a l'antífona mariana *Regina caeli*, procedent d'un manuscrit copiat al segle XVIII que també es conserva a la Biblioteca de Montserrat (E-MO, Ms. 25, fols. 359-380), amb l'alternança de dos cors a quatre parts, l'ús de figuracions ràpides en estil sil·làbic i una textura més homofònica.

El 22 de febrer de 1726, **Francesc Valls i Galan** (Barcelona, ca. 1671 - ?, 3 de juny de 1747) demanà la jubilació al Capítol de la catedral de Barcelona, argumentant que feia trenta anys que estava al servei de la capella, a més del seu delicat estat de salut. La seva petició fou concedida el 14 de març del mateix any. Malgrat això, el Capítol li pregà que no abandonés la composició ni trenqués la seva vinculació amb la capella de música, en la mesura que li fos possible. Tal petició demostrava la consideració que Valls va tenir al llarg de la seva carrera professional al capdavant de la capella de música de la catedral. Josep Pujol, deixeble seu, el succeí en el càrrec. Amb motiu de la seva jubilació, va fer entrega a la catedral de totes les seves obres de les quals es va realitzar el corresponent inventari. Aquest inventari confirma la visió que sobre Valls es tenia sobre la seva fecundíssima i extraordinària labor com a compositor. Entre la llarga llista d'obres incloses en l'“Inventari de las obras de Música treballadas per Francisco Valls, pvre. y mestre de Capella de la Sta. Iglésia de Barcelona, las quals entrega graciosament al Molt Illtre. Capítol de dita Sta. Iglésia” es troben tres classificades com a música de difunts, una d'elles correspon al motet *Peccantem me quotidie* a 4 veus, fins fa poc inèdit, a més d'una *Missa de Requiem*, a 10, ab Viols, i una *Sequentia Dies irae*, a 10, ab Viols. El llegat de Francesc Valls es conserva actualment a la Biblioteca de Catalunya i el motet en qüestió porta la signatura E-Bbc, M 1620/24. Malgrat estar escrit a quatre parts, cosa que no és tan habitual en les composicions escrites segons el *stile moderno* o *concertato* que predominava especialment a les capelles de música del barroc espanyol d'aquell moment, entre elles les de Francesc Valls, l'avançat llenguatge harmònic i la presència del baix continu permeten classificar clarament aquest motet dins l'estètica del *stile moderno*, del qual Valls va ser un dels més estrictes defensors

¹⁰ Estrada i Gamissans, Gregori: “Introducció”. En: Joan Cererols (1618-1680). Obres completes, Vol. V..., op. cit, p. XVII.

es dedueix de la polèmica de la qual ell mateix en va ser protagonista, derivada d'un interval harmònic de novena sense preparar existent a l'entrada del tiple II en *Qui tollis peccata mundi* del *Gloria* de la seva missa *Scala Aretina*. La polèmica va ser iniciada el 1715 per Gregorio Portero, mestre de capella de Granada, i va durar fins al 1737, intervenint al voltant de cinquanta músics espanyols i algun estranger, com ara Alessandro Scarlatti. La majoria d'ells es decantaren a favor de la llicència de Valls, la qual cosa suposa una enquesta molt representativa del grau de progressisme present a la música espanyola de la primera meitat del segle XVIII. Cal destacar que la llicència es produí en el gènere de la música litúrgica, tradicionalment més conservadora que la música de romanç.

És possible que Valls rebés la seva formació musical a l'església parroquial de Santa Maria del Mar sota la direcció de Miquel Rosquelles, d'on, sent menor de vint-i-cinc anys, fou mestre de capella des del 13 de febrer de 1696 fins al 17 de desembre del mateix any, moment en el qual va passar a la catedral de Barcelona. Sense cap vot en contra, fou escollit pel Capítol barcelonès com a coadjutor del mestre Joan Barter, a qui se li havia concedit la jubilació, accedint a la plena titularitat del càrrec després de la mort de Barter el 1706.

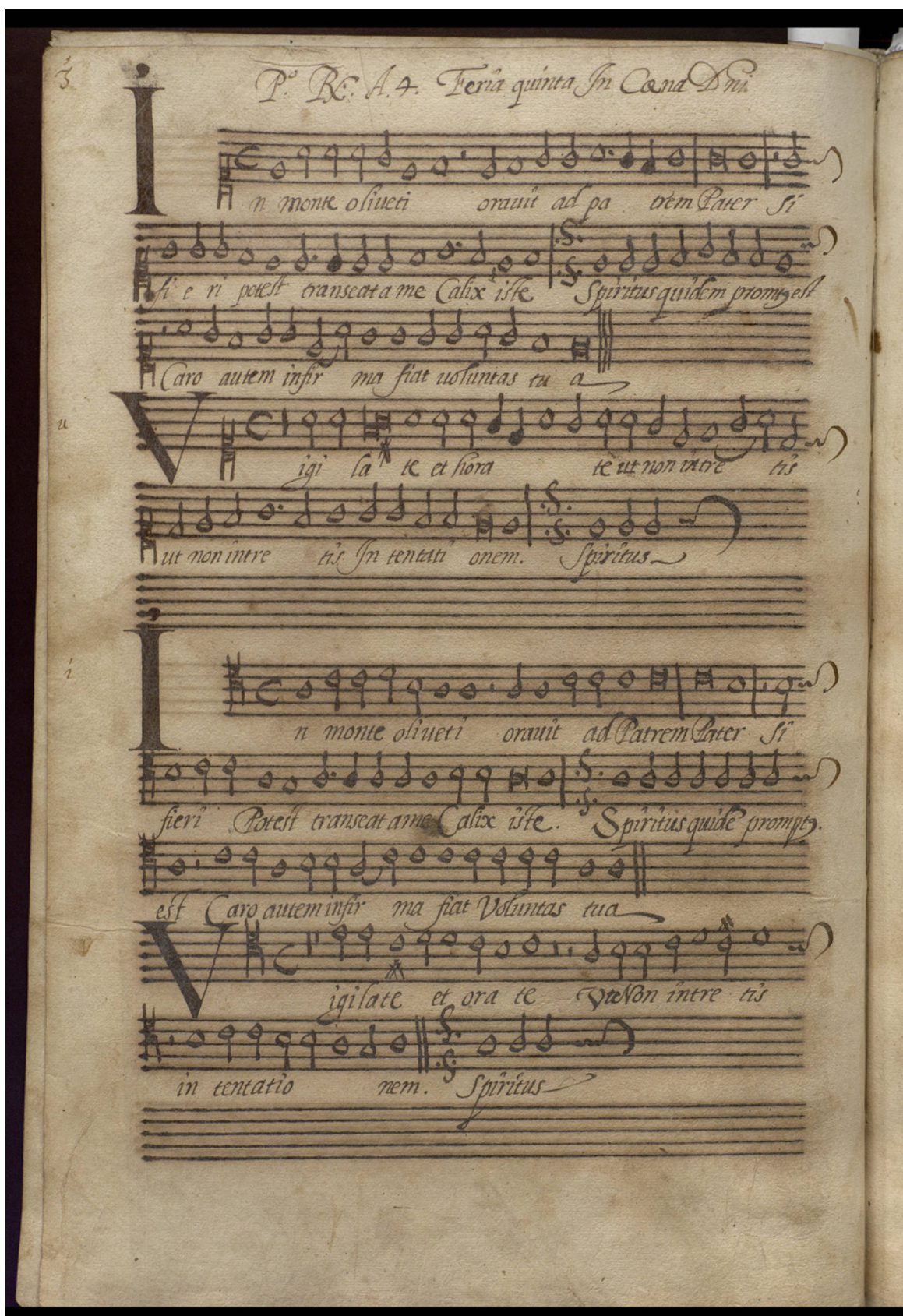
Narcís Casanovas i Bertran (Sabadell, 1747 - Montserrat, 1 d'abril de 1799) va estudiar música a l'Escolania de Montserrat entre el 1757 i el 1763 sota la direcció dels mestres Josep Martí i Benet Julià Ros. Treballà sobretot com a organista, però també va ser mestre d'escolans en dues ocasions; primer cap al 1784, substituint al pare Anselm Viola Valentó durant uns quatre anys, i després, cap al 1797, per malaltia i mort del mateix Viola. La seva obra coral litúrgica va ser composta precisament durant aquests dos períodes. L'estil de Casanovas pot incloure's dintre de l'estil "italià" o galant que es va desenvolupar cap a mitjans segle XVIII, importat a través dels músics italians de la cort reial de Madrid i dels contactes directes amb Nàpols, especialment a través de Domenico Scarlatti. Precisament fou l'Escola de Montserrat la que va marcar la tendència de l'estil de composició de la resta de Catalunya.

En el cas concret de la música litúrgica en llatí, les formes musicals del classicisme van anar adquirint estructures basades en diversos moviments, amb alternança de seccions de cor i solistes amb orquestra. Segons la classificació de Daniel Codina, dins de la música litúrgica de Casanovas poden distingir-se dos estils de composició identificats com a "ordinari" y festiu.¹¹ És en aquest segon apartat on s'han d'incloure tots els seus responsoris, entre ells els de Setmana Santa. En concret, en el sisè responsori de tenebres per al Dijous Sant *Unus ex discipulis meis*, ja es pot observar una alternança de seccions de cor i solistes. La seva font més antiga, datada el 1793, es conserva a la Biblioteca de Montserrat (E-MO, AM 1, fol. 4). Cal destacar la consideració i reconeixement que va tenir aquest conjunt de 18 responsoris de Setmana Santa, compostos generalment amb acompanyament continu i de vegades amb un violoncel concertant, d'aquí ve que es tracti de l'obra coral amb més difusió. Es van interpretar, per exemple, a l'església del monestir de San Plácido de Madrid el

¹¹ Codina i Giol, Daniel: "La música vocal d'església en el classicisme". En: Història de la música catalana, valenciana i balear, Vol. II. Barcelona: Edicions 62, 2000, p. 153.

1840, sota la direcció del mestre de la Capella Reial i antic escolà de Montserrat Antoni Oller i Biosca. "A més de descriptius tenen un component dramàtic, a la vegada serè, d'una gran bellesa".¹² Són destacables igualment els elogis que va rebre a la seva època de part d'autors tan reconeguts com ara Ferran Sors. No és d'estranyar, doncs, que existeixin nombroses còpies en diferents arxius de Catalunya i de la resta d'Espanya.

SERGIO MARTÍNEZ RUIZ
Setembre de 2022

Pere Egidi FONTSECA (segle XVII)
 Nou responsoris de Dijous Sant: I. In monte Oliveti
 Parts de [Superius] i [Tenor]
 E-Boc, Ms. 59, fols. 76v
 © Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita

¹² Codina i Giol, Daniel: "La música vocal d'església en el classicisme"..., op. cit., p. 153.

BIBLIOGRAFIA I EDICIONS DE LA MÚSICA:

Bonastre i Bertran, Francesc: "Riquet, Pere". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 9. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, p. 209.

Bonastre i Bertran, Francesc, Urpí i Cámara, Montserrat: "Valls, Francisco (I)". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 10. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, pp. 703-707.

Cabré i Cercós, Bernat: "El manuscrit 59 del Centre de Documentació de l'Orfeó Català. Nous repertoris, noves perspectives". En: *Revista Catalana de Musicologia*, núm. IX (2016), pp. 99-146.

Cabré i Cercós, Bernat (ed.): *Fons del Centre de Documentació de l'Orfeó Català. Col·lecció de Musica Manuscrita. Col·lecció Mestres Catalans Antics, Vol 8*. Vilablareix (Barcelona): FICTA Edicions i Produccions, SL, 2016.

Cazurra i Basté, Ana: "Fontseca [Fortseca], Pedro Egidio". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 5. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, p. 215.

Codina i Giol, Daniel (ed.): *Narcís Casanoves (1747-1799). Obres completes, Vols. I-II. Col·lecció Mestres de l'Escolania de Montserrat, Vols. XI-XII*. Monestir de Montserrat: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1984

Codina i Giol, Daniel: "La música vocal d'església en el classicisme". En: *Història de la música catalana, valenciana i balear*, Vol. II. Barcelona: Edicions 62, 2000.

Codina i Giol, Daniel: "Casanovas Bertrán, Narcís [Casanoves]". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 3. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, pp. 295-296.

Codina i Giol, Daniel: "Cererols Fornells, Joan". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 3. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, pp. 489-490.

Codina i Giol, Daniel: "Gènesi i publicació del volum de les misses tonals del Pare Joan Cererols (1618-1680)". En: *Revista catalana de Musicologia*, núm. VI (2013), pp. 31-46.

Estrada i Gamissans, Gregori: "Esbós per a un estudi de l'obra de Joan Cererols (1618-1680)". En: *Actes del I Symposium de Musicologia Catalana: Joan Cererols i el seu temps*. Barcelona: Societat Catalana de Musicologia, Institut d'Estudis Catalans, 1985, pp. 7-23.

Gómez Muntané, Maricarmen: *El Llibre Vermell de Montserrat. Cantos y danzas*. Sant Cugat del Vallès (Barcelona): Los libros de la Frontera, 1990. Edició en català (resum en anglès): *El Llibre Vermell de Montserrat. Cants i danses s. XIV*. Sant Cugat del Vallès (Barcelona): Els llibres de la Frontera, 2000. Traducció al català: Clara Massip i Bonet.

Gómez Muntané, Maricarmen: *La música medieval en España*. Kassel: Edition Reichenberger, 2001.

Gómez Muntané, Maricarmen: "Música y corte a fines del Medioevo: el episodio del Sur". En: *Historia de la música en España e Hispanoamérica*, Vol. 1, cap. V. Ciutat de Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2009, pp. 237-318.

Gregori i Cifré, Josep Maria: "El Llibre Vermell de Montserrat". En: *Llibre Vermell de Montserrat. Cants i danses en honor de la Verge Negra del Monestir de Montserrat (s. XIV). La Capella Reial de Catalunya, Hespèrion XXI, Jordi Savall*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès, Barcelona): Alia Vox, 2016. Ref. AVSA 9919.

M. A. G. P.: "Borgheres, Juan". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 2. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, p. 634.

Martínez Ruiz, Sergio; Coré Bradineras, Raúl: "Cantica Sacra: Notes de programa". En: *Cantica Sacra. 1000 anys de Música Sacra a Catalunya. Cor de Cambra Fòrum Vocal*. Barcelona: Columna Música, S.L., 2009.

Pavia i Simó, Josep: *La música a la catedral de Barcelona durant el segle XVII*. Barcelona: Fundació Salvador "Vives Casajuana", 1986.

Pavia i Simó, Josep: *La música en Catalunya en el siglo XVIII. Francesc Valls (1671c. - 1749)*. Barcelona: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Institució "Milà i Fontanals", Departamento de Musicología, 1997.

Pavia i Simó, Josep: "Pujol, Joan Pau [Joan, Juan]". En: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*, Vol. 8. Madrid: Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002, pp. 1004-1008.

Pujol i Roca, David (ed.): *Joan Cererols (1618-1680). Obres completes, Vol. I*. Col·lecció Mestres de l'Escolania de Montserrat, Vol. I. Monestir de Montserrat: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 1981.

Pujol i Roca, David (ed.): *Joan Cererols (1618-1680). Obres completes, Vol. V*. Col·lecció Mestres de l'Escolania de Montserrat, Vol. IX. Introducció per Gregori Estrada i Gamissans. Monestir de Montserrat: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 1981.

Rodríguez, Pablo L.: "Ad maiorem Dei gloriam (aut regis): la música en latín y el órgano". En: *La música en el siglo XVII. Historia de la música en España e Hispanoamérica*, Vol. 3, cap. II. Ciutat de Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2016, pp. 85-188.

Segarra i Malla, Ireneu (ed.): *Narcís Casanovas (1747-1799). 18 Responsoris per al Tríduum de Setmana Santa a 4 veus mixtes i acompanyament*. Monestir de Montserrat, 1970.

Joan CEREROLS i FORNELLS

(Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 27 d'agost de 1680)

Motet: **Adoro te devote**

Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell, E-SUe, Ms. (BC) 2713, fols. 80v-83r (1773)

Text: Himne en honor del Santíssim Sagrament

Sant Tomàs d'Aquino

En llatí: Thomas Aquinos

(Roccasecca, Laci, Itàlia, 1225 - Abadia de Fossanova, Itàlia, 7 de març de 1274)

Adoro te devote, latens Deitas,
quae sub his figuris vere latitas:
Tibi se cor meum totum subjicit
quia te contemplans totum deficit.

Devot us adoro, Deïtat latent,
sota d'aquests signes verament present;
el meu cor, per vostre, tot ell s'ofereix,
perquè, contemplant-vos, tot ell defalleix.

Traducció:

<https://algunsgoigs.blogspot.com/2011/06/himne-leucaristia-devot-us-adoro-adoro.html>

Pere Egidi FONTSECA

(segle XVII)

Nou responsoris de Dijous Sant:

I. In monte Oliveti

IV. Amicus meus

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 76v-85r

I. In monte Oliveti

Text: Primer responsori de matines, Dijous Sant

In monte Oliveti
oravit ad Patrem:
Pater, si fieri potest,
transeat a me calix iste:

En el Montolivet pregava al Pare:
Pare, si així es pot fer
que passi de mi
aquest calze.

Responsum:

Spiritus quidem promptus est,
caro autem infirma:
Fiat voluntas tua.

Resposta:

L'esperit prou és disposat, més ai,
la carn és flaca.
Faci's la vostra voluntat.

Versus:

Vigilate, et orate,
ut non intretis in tentationem.

Versicle:

Vetlleu i oreu, que no caigeu en la
temptació.

Responsum:

Spiritus quidem promptus est,
caro autem infirma:
Fiat voluntas tua.

Resposta:

L'esperit prou és disposat, mes ai,
la carn és flaca.
Faci's la vostra voluntat.

**Traducció: DINSIC Publicacions Musicals, 1996.
Joaquim Homs: Responsoris per a cor d'homes.**

IV. Amicus meus

Text: Quart responsori de matines, Dijous Sant

Amicus meus
 osculi me tradidit signo:
 Quem osculatus fuero,
 ipse est, tenete eum:
 Hoc malum fecit signum,
 qui per osculum
 ad implevit homicidium.

Responsum:
 Infelix praetermisit pretium sanguinis,
 et in fine laqueo se suspendit.

Versus:
 Bonum erat ei,
 si natus non fuisset homo ille.

Responsum:
 Infelix praetermisit pretium sanguinis,
 et in fine laqueo se suspendit.

El meu amic
 m'ha lliurat amb el senyal
 d'un bes;és el qui jo besaré,
 deteniu-lo.
 Aquest fou el maleït senyal,
 cometé un assassinat
 amb un bes.

Resposta:
 L'infeliç rebutjà el preu de la sang
 i al final es penjà.

Versicle:
 Més li hauria valgut
 no haver nascut.

Resposta:
 L'infeliç rebutjà el preu de la sang.
 I al final es penjà

Traducció: Gilbert Bofill i Ball
Alia Vox, Ref. AVSA 9943A, 2021.

Narcís CASANOVAS i BERTRAN

(Sabadell, 1747 - Montserrat, 1 d'abril de 1799)

Responsori de tenebres: **Unus ex discipulis meis**

Biblioteca de Montserrat, E-MO, AM 1, fol. 4 (1793)

Text: Sisè responsori de maitines, Dijous Sant

Unus ex discipulis meis tradet me hodie:
 Vae illi per quem tradar ego:

Responsum:
 Melius illi erat, si natus non fuisset.

Versus:
 Qui intingit mecum manum in paropside,
 hic me traditurus est in manus
 peccatorum.

Responsum:
 Melius illi erat, si natus non fuisset.

Un dels meus deixebles em lliurarà avui;
 ai de qui em lliuri.

Resposta:
 Més li hauria valgut no haver nascut.

Versicle:
 Qui amb mi posi la mà al plat
 em lliurarà a les mans
 dels pecadors.

Resposta:
 Més li hauria valgut no haver nascut.

Joan BORGUERES*(fl. 1612-1616)*Motet: ***O crux ave, spes unica***

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 134v-135r

Text: Sisena estrofa de l'himne *Vexilla Regis*, no inclosa a la versió original de Venanci Fortunat

O Crux ave, spes unica
 hoc Passionis tempore
 auge piis justitiam
 reisque dona veniam.

Salve, oh Creu, esperança únicam
 en aquest temps de passió,
 multiplica la gràcia dels justos
 i esborra els crims dels reus.

Traducció: Gilbert Bofill i Ball
Alia Vox, Ref. AVSA 9943A, 2021.

Francesc VALLS i GALAN*(Barcelona?, ca. 1671 - ?, 3 de juny de 1747)*Motet de difunts: ***Peccantem me quotidie***

Biblioteca de Catalunya, E-Bbc, M 1620/24

Text: Primer responsori de matines, Ofici de Difunts

Peccantem me quotidie,
 et non paenitentem,
 timor mortis conturbat me.

Cada dia peco contra tu
 i no me'n penedeixo.
 El temor de la mort m'entristeix

Responsum:

Quia in inferno nulla est redemptio,
 miserere mei Deus, et salva me.

Resposta:

perquè a l'infern no hi ha redempció.
 Tingueu pietat de mi, oh Déu! i salva'm

Traducció:

https://cristobaldemorales.net/medios/repertorio/peccantem_me_quotidie.

Pere RIQUET*(fl. 1598-1619)*Himne: **Vexilla Regis**

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 90v-93r

Text: Himne de vespres, Diumenge de Passió. Venanci Fortunat

En llatí: Venantius Honorius Clementianus Fortunatus

(Valdobbiadene, prop de Treviso, Itàlia, ca. 536 - Poitiers, França, 14 de desembre de 610)

Vexilla Regis prodeunt:
Fulget Crucis mysterium,
qua vita mortem pertulit,
et morte vitam protulit.

Els estàndards del rei avancen,
fulgeix el misteri de la Creu,
on la carn de creador
fou suspesa al patíbul.

Quo vulneratus in super
mucrone diro lancee.
Ut nos lavaret crimine,
manavit unda sanguine.

Travessada per la punta
terrible de la llança,
per rentar-nos dels crims,
emanà sang i aigua.

Impleta sunt quae concinit
David fideli carmine,
dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Així els van complir
els cants profètics de David,
quan deia a les nacions:
Déu ha regnat des de la fusta.

Arbor decora et fulgida,
ornata Regis purpura,
electa digno stipite
tam sancta membra tangere.

Oh arbre bell i fulgent,
ornat amb la porpra del Rei,
digne tronc elegit
per tocar membres tan sants.

Beata, cujus brachiis
pretium pependit saeculi:
Statera facta corporis,
tulitque praedam tartari.

Benaventurat, dels braços de qui
penjà el rescat del món;
vas ser balança d'un cos
que prengué la seva presa a l'infern.

O Crux ave, spes unica,
hoc Passionis tempore
auge piis justitiam,
reisque dona veniam.

Salve, oh Creu, esperança única
en aquest temps de passió,
multiplica la gràcia dels justos
i esborra els crims dels reus

Te, fons salutis Trinitas,
collaudet omnis spiritus:
Quibus Crucis victoriam
largiris, adde praemium.
Amen.

Oh Trinitat, Font de salvació,
que tot esperit et lloï,
car pel misteri de la Creu
ens salves del mal pels segles.
Amen.

Traducció: Gilbert Bofill i Ball
Alia Vox, Ref. AVSA 9943A, 2021

Joan Pau PUJOL

(Mataró, 1570 - Barcelona, 17 de maig de 1626)

Motet: ***Benedicamus Domino***

Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), Col·lecció de Música Manuscrita E-Boc, Ms. 59, fols. 18v-19r

Text: Ordinari de la Missa romana / Versicle de l'Ofici diví.

Benedicamus domino.

Beneïm el Senyor.

Traducció: <https://www.diccionari.cat/GDLC/domino>

Joan CEREROLS i FORNELLS

(Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 27 d'agost de 1680)

Antífona: ***Regina caeli***

Biblioteca de Montserrat, E-MO, Ms. 25, fols. 359-380 (segle XVIII)

Text: Antífona de la Beata Verge Maria

Regina caeli laetare, alleluia.

Quia quem meruisti portare,
alleluia.

Resurrexit sicut dixit, alleluia:

Ora pro nobis Deum, alleluia.

Alegreu-vos, reina del cel, al·leluia,
que fóreu digna de portar-lo,
al·leluia,

ha ressuscitat, com va dir, al·leluia,
pregueu a Déu per nosaltres, al·leluia.

Traducció: Gilbert Bofill i Ball
Alia Vox, Ref. AVSA 9867 A/C, 2009

ANÒNIM

(segle XIV)

Dansa en forma de *virelai* a dues veus: ***Stella splendens***

Llibre Vermell de Montserrat, núm. 2

Biblioteca de Montserrat, E-MO, Ms. 1, fol. 22v-23r

Sequitur alia cantinela omni dulcedine plena eiusdem Domine nostre, ad trepidium rotundum. (Segueix l'altra cantinela plena de tota suavitat del mateix nostre Senyor, cap a ball rodó.)

Tornada:

Stella splendens in monte
ut solis radium,
miraculis serrato,
exaudi populum.

Tornada:

Estrella resplendent que,
com un raig de sol, lluiu
amb miracles, a Montserrat:
escolteu el poble.

Cobles:

I

Concurrunt universi
gaudentes populi,
divites et egeni,
grandes et parvuli,
ipsum ingrediuntur
ut cernunt oculi,
et inde revertuntur
gratiis repleti.

R/. Stella splendens...

II

Principes et magnates
extirpe regia,
saeculi potestates
optenta venia,
peccaminum proclamant
tudentes pectora,
poplite flexo clamant
hic: Ave Maria.

R/. Stella splendens...

Cobles:

I

Aquí concorren
alegres tots els pobles
rics i pobres,
grans i petits;
hi entren,
com tothom ho pot veure,
i d'aquí se'n tornen
plens de gràcia.

R/. Estrella resplendent...

II

Prínceps i magnats
d'estirp reial,
poderosos del món,
colpejant-se el pit
proclamen que han obtingut
el perdó dels pecats;
agenollats diuen aquí:
Ave Maria.

R/. Estrella resplendent...

Traducció: Gilbert Bofill i Ball
Alia Vox, Ref. AVSA 9919, 2016

COR TESSÀLIA

Fundat l'any 1998, el Cor Tessàlia sorgeix de la voluntat d'un grup d'amics de crear un cor amb l'objectiu de dur a terme projectes musicals d'una manera rigorosa però amena. Des de llavors, el cor ha estat format per persones amb experiència en el món musical i coral, però d'orígens i interessos ben diversos. Al llarg de tots aquests anys, el Cor Tessàlia s'ha caracteritzat, d'un costat, per voler assolir un alt nivell artístic i musical en els seus diversos repertoris, i de l'altre, per la implicació de tots els seus membres en les diferents necessitats que implica el dia a dia d'un cor.

Aquest viatge començà sota la direcció de Gemma Tatay debutant el 27 de juny de 1999 a l'Església de l'Esperança de Barcelona. El Cor Tessàlia continuà creixent sota la direcció de Jordi Marín, Damián Moragas i Laia Santanach. Actualment, el cor és dirigit per Xavier García Cardona, a mans del qual el cor pren un nou aire i assumeix nous projectes de cara al futur.

Al llarg dels seus 20 anys, el cor ha participat en diversos certàmens i concerts entre els quals cal destacar les actuacions realitzades al Santuari de Montserrat, l'Església de Santa Anna de Barcelona, la Seu d'Egara, els Forns Romans de la Fornaca de Vilassar de Dalt i el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes entre d'altres, així com algunes actuacions al cicle *Maig Coral del Barcelonès*. També ha actuat a Burgos, dins del *IV Seminario de Música Coral de Burgos*, Madrid, Saragossa, Granada, Mallorca o Montpel·lier.

El 2016 el cor col·labora en un projecte conjunt amb l'ESMUC i el Centre d'Arts Escèniques de Terrassa, representant l'òpera *Betly* de Gaetano Donizetti.

El 2017 participa en el 6è *Cicle de Música Sacra Coral* al Monestir de Sant Cugat i en el cicle *La Música del Cel* organitzat per la Fundació Pro Música Sacra Granollers amb el *Via Crucis* de Franz Liszt, al costat del baríton Oriol Mallart i l'organista Vicenç Prunés.

També, recentment ha col·laborat amb l'Orquestra Barroca de Barcelona juntament amb el Cor Ariadna oferint diversos concerts del *Gloria* de Vivaldi, sota la direcció de Gilles Colliard.

El 2019 el cor realitza un programa de música sacra d'autors catalans que el porta a actuar al Monestir de Sant Cugat del Vallès, al Petit Palau del Palau de la Música Catalana i a la *Muestra de Polifonía religiosa Fernando Gigante Galiana* a Daimiel (Ciudad Real).

El 2020 participa al Concert de les *Festes de la Mercè* de Barcelona, organitzat per la FCEC i el 2022 fa el seu primer enregistrament acompanyat de l'organista Daniel Tarrida: "Les Catedrals, els orígens".

Sopranos

Ana María Cerezo Povea
 Laura Clemente Palacín
 Amor Febrero Alija
 Judit Jerez Orive
 Marta Martí Riumalló
 Cristina Ortodó Parra
 Marina Pérez Playan

Contralts

Txus Fernández i Montolí
 Mariàngel Olivieri Cervilla
 Carmen Rubio
 Mia Soler Busquets
 Elena Villar Venini
 Carol Walter

Orgue positiu

Daniel Tarrida

Tenors

Joan Fonoll Balletbó
 Ferran Hernández Suriñach
 Jordi Jaldo Grau
 Xavier Jaldo Grau

Baixos

Julià Arcau Covas
 Ignacio Font Marfá
 Sergio Martínez Ruiz
 Francisco Javier Pastor Blasco
 Josep Manel Rebled Corsellas *
 Daniel Tigges

* Col·laborador

Direcció

Xavier García Cardona

XAVIER GARCÍA, direcció

Va néixer a Calella (Barcelona) el 1991 on començà els estudis de llenguatge i piano a l'Escola de Música Victòria Geli, llicenciant-se posteriorment en l'especialitat de direcció d'orquestra al Conservatori Superior del Liceu.

Entre d'altres, ha dirigit les formacions orquestrals Jove Ensemble de Barcelona, Orquestra Amics dels Clàssics, Jove Orquestra Barcino, Ensemble Liceu XXI o Òpera Jove, destacant la gira per diferents teatres i auditoris catalans amb l'òpera *L'Impresario in angustie* (2015) i *Il Convito* (2017), amb la companyia Òpera Jove. També ha enregistrat el CD *Música i paraules* (2016) i *Música i paraules 2* (2020) per a Audiovisuals de Sarrià amb obres del compositor Jaume Aguilar.

A més a més, ha dirigit les formacions vocals Cor Diaula, Cor de Musicologia de la UAB, Cor Cambra Setze i Cor Ariadna de l'Agrupació Cor Madrigal. Actualment és el director titular de Quòdlibet Grup Coral i Cor Tessàlia. Va ser fundador i co-director de Revoice International Vocal Ensemble, amb el qual ha actuat a Espanya, Sèrbia, Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Hongria, Àustria, Polònia, Turquia i la República Txeca, i en esdeveniments i festivals de prestigi com l'Expo de Milà, l'*Europa Cantat* o el Festival *Voices of Spirit de Graz*. Ha sigut membre del comitè artístic de l'*11è Simposi Coral Mundial de Barcelona 2017* i és membre de l'equip artístic de la Federació de Corals Joves de Catalunya i organitzador del *Festival de Corals Joves de Catalunya*. L'any 2016 l'*European Festival of Youth Choirs Basel* li otorgà una beca per participar en el mateix festival dins del programa *Start Up for Young Conductors*.

© Isabel Archs Sesé

Com a pianista ha estat finalista dels Premis Extraordinaris del Conservatori Superior del Liceu i semifinalista al *Concurso Internacional de Música de Les Corts*, ambdós dos en modalitat de música de cambra. Actua com a pianista acompanyant en diferents concerts i recitals arreu de Catalunya i Espanya, actuant a espais com L'Auditori de Barcelona o el Palacio de los Olvidados de Granada. Com a correpetidor ha col·laborat amb Òpera Jove o Amics de l'Òpera de Sarrià, entre d'altres.

En el camp de la composició ha estrenat diferents obres corals, pianístiques i vocals, obtenint el primer premi al *Concurso Nacional de Composición Coral Universidad de Burgos* (2016) i el tercer premi al *Concurso de Composición para coros "BAE"* (2019). Diverses obres seves han estat editades per Brotons & Mercadal.

DANIEL TARRIDA, Orgue positiu

Nascut a Barcelona, es va iniciar en el piano amb A. Giménez Attenelle com a professor titular i més tard va continuar els seus estudis amb C. Valero i A. Besses. Va ser guardonat entre d'altres amb el primer premi en el XXVII Concurs de Joves Intèrprets de Joventuts Musicals.

S'ha endinsat en el món del Lied amb F. Poyato, A. Mateu, T. Ruf i M. Shirai, i recentment, ha format duo amb C. Tinney. És fundador del projecte BZM i director del Festival BACHCELONA (des del 2013) i del Festival EDINBACH (2017) a Edinburgh. Amb aquests projectes ha pogut col·laborar amb intèrprets tan reconeguts com T. Koopman, K. Mertens, S. Macleod, S. Sato, P. Thuriot, J. de la Rubia, C. Pouvreau o S. Kuchler-Blessing.

© Isabel Archs Sesé

Finalment, també ha treballat en propostes escèniques lligades a la música clàssica com els espectacles *Somiant el carnaval dels animals* i *La casa flotant*, produccions del Gran Teatre del Liceu, i *El castillo rojo*, estrenat al 58è Festival Internacional de Música i Dansa de Granada. En aquesta última proposta va ser alhora el responsable musical dels arranjaments, pel qual va ser candidat al Premio Max 2011 a la Mejor Composición Musical para Espectáculo Escénico.

ENRIC GINÉ i GUIX, Tècnic de so

Enric Giné i Guix és el fundador responsable de Tasso Laboratori de so i coordinador del servei.

Enginyer Superior de Telecomunicacions especialitzat en Imatge i So (Enginyeria La Salle, Barcelona), Grau Mig de Piano (Conservatori del Liceu, Barcelona), màster en *Sound and Music Computing* (SMC, UPF) i en *Xarxes i Serveis de Telecomunicacions* (MXST, BES La Salle, URL).

Format en tecnologia i tècnica de l'enregistrament, i en preservació sonora gràcies a una beca d'estada al British Library Sound Archive (2009), otorgada per la UPF. Formació continuada a l'INA a través dels cursos FRAME (2017).

En l'àmbit de la producció musical s'especialitza en l'enregistrament de música clàssica i contemporània, tant instrumental com coral, així com en música tradicional i jazz. Des de 2009 ha co-produït prop d'un centenar de CDs i altres formats audiovisuals (DVD, video en xarxa), un bon nombre dels quals citats a la galeria de producció musical.

Combina la pràctica professional amb la docència al Departament de Sonologia de l'ESMUC i la Universitat Pompeu Fabra (ESUP/MTG), així com en cursos especialitzats (UB, BNE). Co-traductor tècnic al català i castellà del document IASA TC-04, *Guidelines on the Production and Preservation of Digital Audio Objects*. Membre d'IASA i de l'AES, forma part del Comité de Expertos en digitalización de grabaciones sonoras (Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música INAEM, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte).

A l'església de l'Esperança i el Sr. Andreu Morta, per la cessió de l'espai per a la realització de l'enregistrament.

La parròquia de Sant Llorenç i el seu rector Mn. Jaume González Padrós, per la cessió de l'espai per a la realització del concert de presentació, a més de la sala habitual d'assaig del cor.

Quòlibet Grup Coral, per la cessió de les tarimes per a la realització de l'enregistrament, així com la Mia Soler Busquets per la seva ajuda per transportar-les.

Tots els membres del Cor Tessàlia, el seu director Xavier García Cardona i, especialment, Josep Manel Rebled Corsellas, per la seva col·laboració en la gravació d'aquest repertori.

Daniel Tarrida, organista, i Enric Giné i Guix, tècnic de so, per la seva col·laboració en aquest projecte.

Juan de la Rubia Romero i Martina Ribalta, pel lloguer de l'orgue positiu i les facilitats que ens han donat.

Els membres de la junta del Cor Tessàlia i altres col·laboradors del cor, per l'organització de la gravació i del concert de presentació, així com de tots els concerts a on s'ha presentat aquest repertori, i també per l'elaboració d'aquest llibret. I especialment, els membres de la comissió creada per al finançament d'aquest projecte.

Ignacio Font Marfá, per la cessió desinteressada de les seves il·lustracions per aquest projecte.

Isabel Archs Sesé, per la realització i cessió de les fotografies de l'enregistrament.

Bernat Cabré i Cercós, per donar-nos a conèixer el llegat musical que ha constituït la base d'aquest projecte i per la presentació del concert que vam realitzar al monestir de Sant Cugat del Vallès l'any 2019.

El Centre de Documentació de l'Orfeó Català (CEDOC), per la cessió de les imatges del manuscrit E-Boc, Ms. 59.

La discogràfica Alia Vox, Gilbert Bofill i Ball, Juan Gabriel López Guix i Joan Carbonell Manils, per la cessió de les traduccions d'alguns textos publicats en aquest llibret.

La plataforma Verkami, que ens va permetre dur a terme l'enregistrament i sempre es van portar molt bé, allargant fins i tot el termini per poder assolir la xifra que necessitàvem.

I especialment, tots els mecenes llistats a sota, sense els quals no hagués estat possible la realització d'aquest projecte.

MOLTES GRÀCIES!

Mercè Sariol Díaz, Jaume Aguilar Matas, Encarnación Alberti Coscojuela, Humbert Loscertales, Anna i Ferran, Edoardo Oddone, Mia Mercè Soler, Andrés Montoya, Ferran Torrent, Ana Cerezo, Juan Carlos Comerma Alfaras, Gabino i Deborah, Jesús García, Adela Casañas Casañas, Ignacio, Sergio Martínez Ruiz, Montserrat Ruiz Sánchez, J.M. Rebled Corsellas, Montse Ruiz, Francisco Pérez Playan, Luis Renard i Margarita Guiral, Isabel Archs, Josep i María Vitas, Elena Garbisu, Anna i Jedidjah, Joan Maria Bras Marquillas, Miguel Jesús Alija Fuertes, Lourdes Barceló, Antía Núñez, Lorenzo Ruiz, Joan Chaparro i Bertran, Salvador Casañas Pareta, Nati Vercher Perez, Txus Fernández, Eva Castillo, Vicenç Arroyo, Dolores García Hernández, Mari Carmen Ruiz Sánchez, Pere Llop, Joaquim Villar, Francisco Javier Pastor, Malte Beringer, Joaquim Sabater i M. Rosa Díaz, Hermínia Mostaza Viñals, Teresa Rigau i Mas, Antonio Casañas, Jordi Castells Cambray, Renate Franke, Alicia Martínez Ruiz, Saltfinger, Raúl Coré, Javier Clemente, Isabel Font Noguera, Judit Jerez Orive, Mónica Moreno Sanabria, Vicente Rosas Jimenez, Assumpció Casañas Pareta, Joan Puente, Trinidad Suelves, Reyes Milà, Cuca Balias, Consuelo Suelves, Josefina Martínez, Família Pujol Casañas, Josep Planas, Anna Vilanova, Jaume Serna Alsina, Xavier Hernández, Montserrat Suriñach Casals, Pau Tortajada Castelló, Josep Miracle Collmalivern, María Pilar Ruiz Sánchez, Pilar, Joaquim Sans, August Muntanya, Mercè Valls Izard, Ignacio García, Alex Aguado, Alfredo Blasco, Amor Febrero Alija, Daniel Marco, Sònia Celades, Jordi Villar, Mireia Jerez, Jesús Obis Olivera, Carme Parra, Rosa M. Vallejo, Peter Walter, Dominic Barker, Mar Grifol Isern, Joan Soto Riera, Ric PF, Natalia Arce i família, Carlos Balsalobre, Daniel Pérez, Eduard Barrobés i Meix, Salvador Comalada, Begoña Delgado, Didac Fortuny Almiñana, Ramon Vallescar, David Camargo, Joan Balanyà Maymó, Marta Martí Riumalló, Esther Pallarés, Marta Farrés Anglada, Cristina Jaldo, Juan de Dios Jaldo Sánchez, Juan de Dios Jaldo Molina, Joan Colldeforns, Enrique Ruiz-Capillas, Pau Magraner i Eduard Vendrell, Greta Lluís Ferrando, Genís Lluís Ferrando, Manu Miró, Marcos del Puerto García, Rodolfo Vargas, Enric Esbert, M. Rosa Colell Cassà, Pilar Pardo Herrero, Javier Casañas, Eva Palau Casellas, Yolanda Pascual, Álvaro.

© Isabel Archs Sesé

© Isabel Archs Sesé

www.cortessalia.com
[Facebook.com/cor.tessalia](https://www.facebook.com/cor.tessalia)
twitter.com/cortessalia
[youtube.com/user/CorTessalia](https://www.youtube.com/user/CorTessalia)
[@tessaliacor](https://www.instagram.com/tessaliacor)

COR
TESSÀLIA

